

NOTISMÓN

OPTATIVA
REVISTA

PRIMER
TRIMESTRE

SEGON_
ESO

INS
MONTMELÓ

NOTISMÓN

FOTOS
GRUP

Gràfiques Copymont

La venta d'armes creix al món per l'augment dels conflictes actuals

Les guerres actives d'aquests últims anys permeten el creixement del comerç d'armes

María Muñoz, Carla Manzano i Cristina Pérez

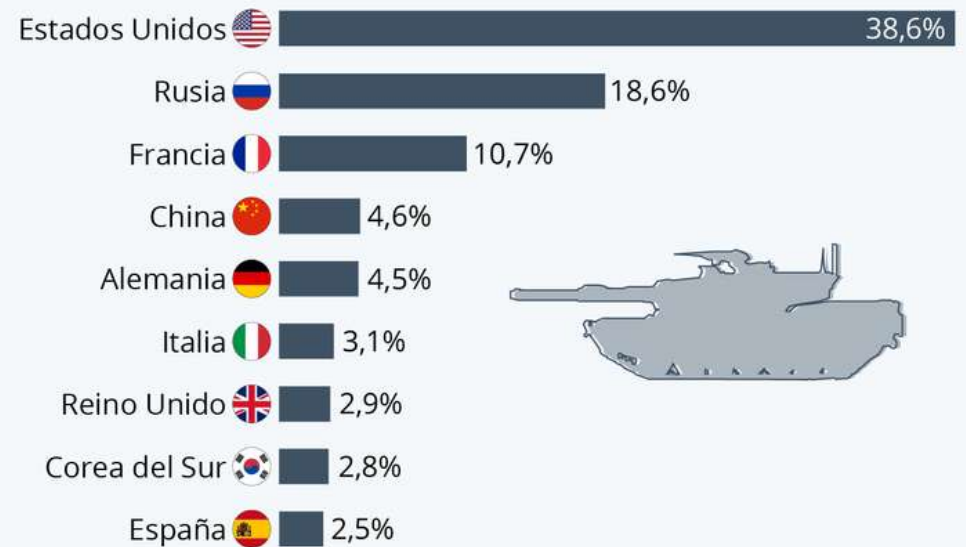
Es fabriquen 8 milions d'armes de foc a l'any, quasi 3 milions al nostre país, Espanya, i 15.000 milions de munició. El comerç d'armes creix un 5,5% al món. Hi ha un augment a la venda d'armes, perquè hi ha molts països en guerra. La indústria armamentística continua creixent en temps de crisi des del 2021.

El país on ara es venen més armes és a Rússia, perquè quan va començar la guerra contra Ucraïna, va augmentar la venda més que al període 2019-2020. I va quedar lluny de la mitjana dels quatre anys anteriors a la covid. Cada vegada, augmenten més les vendes a causa de les guerres, perquè cada vegada hi ha més enfrontaments entre països. Exemples actuals: Israel i Palestina, Rússia i Ucraïna.

Cada any es fabriquen 12.000 milions de bales per tot el món. Es considera una quantitat suficient per matar al món sencer dues vegades. Hi eren al 2021, 7.888 milers de milions d'habitants a tot el món i més de 500 persones moren cada dia a causa de la violència exercida per l'utilització d'armes de foc.

¿Qué países exportan más armas?

Países con el mayor porcentaje de las exportaciones mundiales de armamento entre 2017 y 2021

Fuente: Instituto Internacional de Estudios para la Paz de Estocolmo (SIPRI)

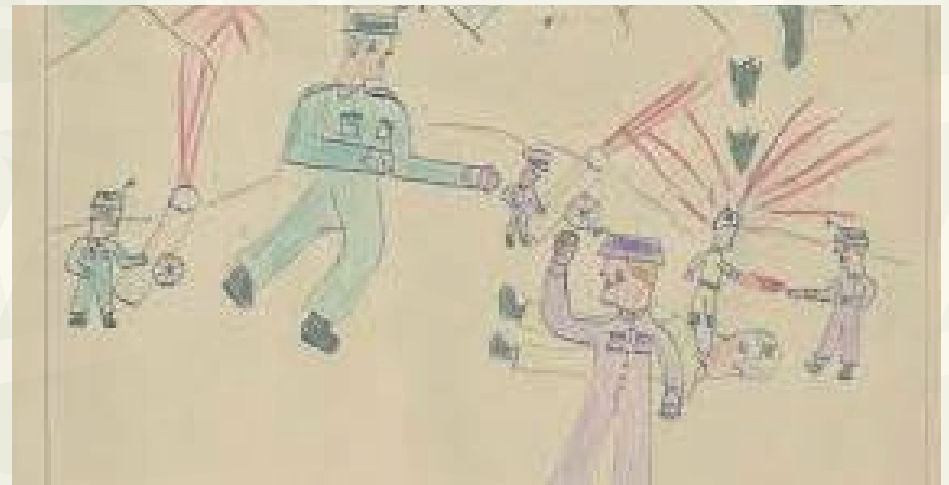
Durant molt de temps, les exportacions mundials d'armes han estat dominades pels Estats Units i Rússia (primer i segon exportadors d'armes durant les tres darreres dècades). No obstant, la bretxa entre tots dos s'ha ampliat significativament, mentre que la distància entre Rússia i el tercer major proveïdor, França, s'ha reduït. Les exportacions d'armes estatunidenques van augmentar un 14% entre 2013-17 i 2018-22, i els Estats Units va representar el 40% de les exportacions mundials d'armes durant 2018-22. Les exportacions d'armes de Rússia van caure un 31% entre 2013-17 i 2018-22, i la seva participació en les exportacions mundials d'armes va disminuir del 22% al 16%, mentre que la participació de França va augmentar del 7,1% a l'11%.

A China van agumentar un 1,9 entre 2020/2021, que van ser 592.000 milions de dolars, les empreses Estadounidenses van caure mentre que les Chines van augmentar un 6,3%, les Estadounidenses acaparen un 51 d'armament. En 2021 els equips militars estaven dominats per China, Europa i Estats Units d'Amèrica.

Els principals receptors de les exportacions d'armes russes van disminuir de 10 a 8 entre 2013-17 i 2018-22. Les exportacions a l'Índia, el major receptor d'armes russes, van caure un 37%, mentre que les exportacions als altres 7 van disminuir en una mitjana del 59%. En canvi, es van incrementar les exportacions d'armes russes a la Xina (+39%) i a Egipte (+44%), que es van convertir en el segon i tercer principals receptors de Rússia.

La indústria armamentística nord-coreana està rebent un gran impuls gràcies a la guerra d'Ucraïna, al seu enemic del sud les coses encara li van millor. Els exportadors sud-coreans d'armes ja feien diners abans del conflicte. En els cinc anys transcorreguts fins al 2022, el país va pujar al novè lloc a la classificació de venedors d'armes elaborada per l'Institut Internacional d'Estudis per a la Pau d'Estocolm (Sipri) (vegeu el gràfic); i el govern sud-coreà aspira a convertir el país en el quart exportador d'armes més gran del món el 2027. L'any passat va vendre armes per valor de 17.000 milions de dòlars, més del doble que el 2021. Uns 14.500 milions van correspondre a vendes a Polònia.

La immigració a Europa durant el període 2020-2023

L'arribada d'immigrants a Europa durant el període 2020-2023 no ha parat de créixer

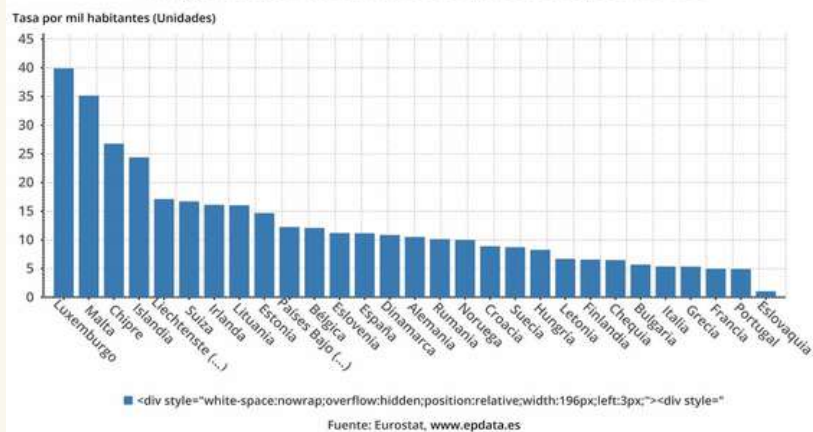
Basma Mohalhachmin i Dídac Jiménez

A Europa el nombre d'estrangers que va arribar durant l'any 2021 va ser 49.612 persones, fins a un total de 5.417.883 a l'1 de gener del 2022. Al voltant de 184 milions de persones, el 2,3% de la població mundial, viu fora del seu país natal. Les estadístiques de l'ONU, revisades a l'any 2020 registraven la presència a la Unió Europea de 37 milions d'immigrants estrangers. Xifra que representa el 8,2% del total de la població europea. D'aquesta quantitat, 20,7 milions es concentren a França, Itàlia i Espanya.

A Europa es recopila i difon una àmplia gamma de dades sobre la immigració a nivell nacional i, de vegades, subnacional. La Unió Europea (UE) ha desenvolupat marcs institucionals i jurídics amb l'objectiu de garantir que les dades sobre la immigració siguin de qualitat, estiguin harmonitzades entre països i s'hi pugui accedir fàcilment. Hi ha un procés de diàleg polític continu per garantir que els marcs es mantinguin actualitzats pel que fa a les demandes d'informació i coneixements creixents.

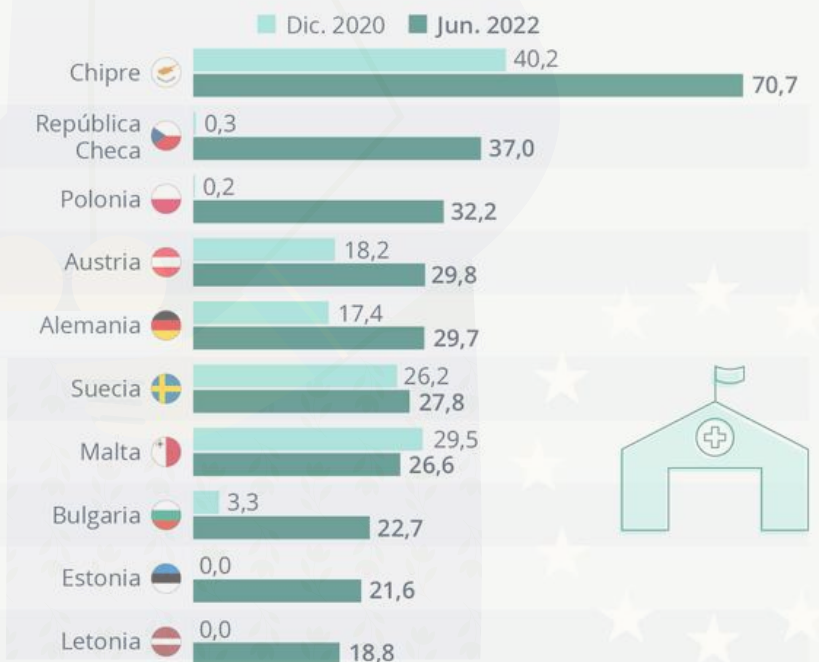
Inmigrantes por mil habitantes en países europeos en 2021

Els països on no ha parat de créixer la immigració són: Itàlia, uns dels països o hi ha més arribada d'immigrants, després França i Alemanya. Durant el període de 2020 i 2023 el país on han agut més immigrants son espanya Alemanya espanya amb un 15,8%, Alemanya 15,8%, itàlia 53.91% i França amb un percentatge de 8,4%. El origen de els immigrants son: marroc, rumania, Venezuela, Chile, Perú, Colòmbia i Argentina. Que son el origen de els països que més inmigren.

Crece la cantidad de refugiados en países europeos

Evolución del número de refugiados y solicitantes de asilo en países de la UE por cada 1.000 habitantes

Países seleccionados.

Fuentes: ACNUR, investigación Statista

Actualment l'educació militar dels infants als països en guerra viola els seus drets

Alguns països en guerra inicien als seus infants en el coneixement i l'ús de les armes

Nico Mendes, Aina Ferrer i Iria Mármol

Molts nens i nenes d'arreu de món viuen diàriament situacions que violen els seus drets a conseqüències de la guerra. Les principals violacions parlen d'assassinats i mutilacions, reclutament de nens soldat per part de grups armats, atacs a escoles i hospitals, violència sexual, segrest i bloqueig a l'ajuda humanitària. Els nens soldat posen la seva vida en risc, viuen situacions traumàtiques i els seus drets estan desprotegits. En el cas de les nenes, els grups armats les converteixen en esclaves sexuals. El segrest és principalment, en el cas del nen, perquè els converteixen en nens soldat.

En els conflictes actuals, cada cop més es parla de nens soldat. Es diu que al món hi ha uns 300.000 infants que són utilitzats per fer la guerra. A més, de la protecció general que gaudeixen com a persones civils, els infants haurien d'estar protegits davant d'aquestes decisions militars, d'ensenyar-li com funcionen les armes i com es fan servir. Hi ha disposicions específiques del dret internacional humanitari que contemplen la vulnerabilitat dels infants davant els conflictes armats.

A Àfrica es calcula que uns 100.000 nens han estat utilitzats en conflictes a gran escala, entre els quals destaquen Burundi, Costa d'Ivori, la República Democràtica del Congo (RDC), Somàlia, Sudan i Uganda. La responsabilitat no tan sols la tenen els governs, sinó també els estats veïns, els governs occidentals, els fabricants d'armes i les empreses que es beneficien de l'explotació dels recursos naturals, que són l'origen de molts conflictes.

La guerra té unes altres conseqüències, com la falta d'accés a una educació i a una alimentació correcta. Sudan del Sud, més de la meitat dels menors no van a escola i 250.000 nens pateixen desnutrició. La guerra a Síria va començar l'any 2011 i és un dels conflictes més greus de l'actualitat. El 2018, el nombre de víctimes mortals arribava a 500.000 segons l'Observatori Sirià de Drets Humans.

Existeix un Protocol Facultatiu de la Convenció sobre els Drets del Nen relatiu a la participació de nens en els conflictes armats, però és molt light. Només els estats han d'enviar un informe al Comitè explicant què és el que han fet per complir aquest Protocol, i això és tot. Els informes són molt superficials, ja que no es produeix cap mena de sanció en el cas contrari; dient que tot va bé, i d'aquesta manera es renten les mans.

En canvi, un altre tractat de la ONU, de la mateixa família que el Conveni dels Drets dels Nens: la Convenció contra la Tortura i Altres Tractes o Penes Cruels, Inhumans o Degradants, de l'any 1984, preveu un mecanisme de supervisió molt més eficaç i efectiu, i li dona moltes més facultats al Comitè.

Igualtat de gènere al futbol a Espanya

La presència de les dones al futbol al nostre país evidencia la lluita per la igualtat

Carlota Maroto, Leyre Ortega i Akram Taouil

El presència de les dones al futbol ha evolucionant cap un futbol femení amb identitat pròpia. Un futbol en ple creixement, que encara necessita més suport. Els equips de dones han pogut arribar a jugar grans partits de futbol i ja ha pogut celebrar un mundial. A les dones no s'ho han posat fàcil, perquè es parla d'igualtat però falta molt per veure realment en salaris, equipaments, atenció per una clara igualtat.

Les esportistes pateixen constantment situacions de masclisme, cosa que s'accentua especialment en el cas del futbol, que és considerat esport d'homes per excel·lència. El masclisme es presenta de moltes maneres. D'una banda, les esportistes compten amb molt poca representació als mitjans de comunicació i quan hi apareixen es tendeix a cosificar-les i parlar més del seu físic que de les seves fites esportives. D'altra banda, trobem una clara diferència entre els equips masculins i els femenins: pitjors horaris d'entrenament, pitjors equipacions, dificultats amb els patrocinadors, comparacions constants entre homes i dones i càntics o insults referits a elles.

Ara han fet història guanyant el mundial femení de futbol i tot el país ho va celebrar de forma molt gran. El gol de l'equip espanyol, el va ficar l'Ona. Van millorar molt més la tècnica i es nota, però encara han de millorar més. A Catalunya hi ha molts equips femenins com de futbol sala com de gespa però aquí a Montmeló no hi ha molts equips femenins (més de futbol sala).

Malauradament, les esportistes femenines continuen patint constantment situacions de masclisme, cosa que s'accentua especialment en el cas del futbol, que és considerat "l'esport d'homes" per excel·lència. El futbol femení avui dia, presenta diverses oportunitats gràcies a la major visibilitat i al major seguiment que ha aconseguit. Les diferents competicions internacionals i nacionals que hi ha fan que hi hagi un seguiment més ampli del públic (sobretot familiar) i molts més patrocinadors.

Encara hi ha desigualtats de gènere de futbol femení, per exemple els salaris de les dones és molt més baix que el dels homes. També hi ha moltes dones que volen ser àrbitres i molta gent li falta al respecte de totes les maneres i a les dones que no son d'aquell país també li faltan al respecte.

D'entrada, els sous dels futbolistes són desorbitats, és una cosa extraordinària, els sous que cobren els futbolistes estan per sobre de qualsevol sou mitjà. Tot i així, la diferència salarial entre jugadors i jugadores és abismal, tant és així que cada jugador del Reial Madrid va cobrar 300.000€ per guanyar la Lliga, mentre que cada jugadora de l'Atlètic de Madrid en va cobrar tan sols 54 per la mateixa fita.

La disciplina als instituts a Catalunya empitjora per l'ús del mòbil dins del centre

L'ús excessiu del dispositiu mòbil als instituts a la Comunitat Autònoma de Catalunya incompleix amb la normativa de cada centre

María Luján i Gorka García

L'ús excessiu del dispositiu mòbil per part de tots els alumnes i les alumnes dels instituts a Catalunya demostra un incompliment de les normatives de centre. Actualment, el 53% dels centres educatius tenen regulat l'ús del mòbil. De fet, segons una enquesta del Departament, un 23% dels centres prohibeixen utilitzar-los i un 14%, fins i tot, portar-los. La normativa i les mesures varien entre els centres. Hi ha que quan l'alumnat entra a l'institut li dona el mòbil al professorat, altres que, fins i tot, revisen per veure si porten algun altre dispositiu electrònic a la motxilla. Si no compleixen amb la normativa son expulsats o expulsades un 1 dia o dos de l'institut, després d'informar als familiars.

Aquest any 2023, algunes escoles i instituts han optat per prohibir l'ús dels telèfons mòbils durant l'horari lectiu. Aquests centres s'han autodenominat "lliures de mòbils" i, fins i tot, els estudiants no poden fer-ne ús durant l'hora del pati. La principal raó d'aquesta prohibició és fer front a l'addicció al mòbil que afecta molts alumnes i que pertorba l'entorn d'aprenentatge.

A Catalunya, els centres educatius tenen una autonomia relativa per decidir com gestionen l'ús dels mòbils als seus espais. El Departament d'Educació ofereix orientació mitjançant documents elaborats pel Consell Escolar de Catalunya, que animen a la reflexió i aportació de propostes concretes per part dels membres de la comunitat educativa. Les famílies també tenen un paper important en aquest debat. La decisió d'una escola o institut d'implementar una prohibició o no dels mòbils pot influir en la seva elecció de centre educatiu. Les famílies poden sentir-se interpel·lades i demanar una major participació en la presa de decisions sobre aquesta qüestió.

La IA tindrà un paper significatiu en el futur de la tecnologia mundial

La utilització de la intel·ligència artificial s'obre camí a tots els camps del saber

Aray Manzano i Sergio García

El concepte d'intel·ligència artificial (també coneguda com IA) ha canviat. Ja no és ciència ficció, ni es queda només a les pel·lícules del cinema. Ara és part del nostre dia a dia i tindrà un paper significatiu en el futur de la tecnologia mundial. És un univers que inclou la recopilació i el processament de dades, l'aprenentatge automàtic per adquirir coneixements i la presa de decisions basada en aquest coneixement. La seva aplicació inclou també una àmplia gamma d'aplicacions a les indústries, la informàtica i altres problemes generals. La IA aprofundeix en millora de l'eficiència i l'automatització a moltes àrees de la vida quotidiana.

És evident que no existeix una definició exacta i acceptada, ja que es tracta d'un terme molt genèric al món de la informàtica. Podriem dir que es tracta de qualsevol tècnica que permet als ordinadors donar sentit a les dades de la mateixa manera que ho fan els humans. La IA no pretèn substituir ni reproduir el funcionament del cervell humà, sinó busca ampliar les seves capacitats. La IA selecciona els punts forts dels humans, junt a la capacitat informàtica de les màquines, per aconseguir solucions col·laboratives i obtenir finalment una interacció més natural entre humà i màquina.

L'intel·ligència artificial (IA) s'utilitza a tot el món i la seva opció no està limitada a un conjunt específic de països. Tot i això, alguns països han destacat pel seu lideratge en el desenvolupament i la implementació de tecnologies d'intel·ligència artificial. Alguns d'aquests països inclouen: 1. *Estats Units:* Llar de moltes de les principals empreses de tecnologia i centres de recerca en intel·ligència artificial, com *parque placentero*

La guerra a Etiòpia s'ha convertit en un conflicte oblidat perquè hi ha altres guerres actives

Etiòpia des del 2018 viu ofegada per diversos conflictes superposats com el cas de la regió d'Oromia amb més de 600.000 morts

Laia Martínez i Michael Lafonese

La guerra d'Etiòpia, també coneguda com la Guerra de Tigray, és un conflicte armat que va començar el novembre del 2020 entre el govern federal d'Etiòpia i les forces regionals de Tigray. Un cop va començar la guerra entre Rússia i Ucraïna, la comunitat internacional s'ha oblidat d'Etiòpia i dels més de 600.000 civils morts. La guerra es va desencadenar després d'una sèrie de tensions polítiques i disputes entre el govern central i la regió de Tigray. Així com la celebració de les eleccions regionals no reconegudes pel govern federal. L'enfrontament va escalar ràpidament, amb tots dos bàndols involucrats en combats intensos i la intervenció de forces externes.

Aquest conflicte ha tingut un impacte devastador a la població civil, amb informes de violacions dels drets humans, desplaçaments massius de persones i una crisi humanitària a la regió. Organismes internacionals han expressat la seva preocupació per la situació i han cridat un cessament al foc i negociacions pacífiques.

Abans del seu nomenament com a primer ministre, Abiy Ahmed era vicepresident de la regió d'Oromia i, per tant, una figura central del nacionalisme oromo. Segons la premsa internacional, l'opinió predominant a la regió d'Amhara és que són els interessos del partit oromo els que dominen actualment la política etiòp sota el lideratge d'Abiy Ahmed. Després dels dos anys de guerra civil, el Govern etiòp va signar un tractat de pau amb el TPLF. Tot i això, les milícies amhara segueixen ocupant la regió de Tigré Occidental, reclamada pels dos grups ètnics.

Segons la premsa, els sentiments de traïció i injustícia continuen jugant un paper en aquest conflicte. "L'acord de pau va ser més aviat un acord entre el govern federal i el TPLF per la part tigrània, sense tenir en compte els interessos de la regió d'Amhara, malgrat que va estar estretament implicada a la guerra i és, per descomptat, la regió veïna".

Segon José Luis Gázquez Iglesias, integrant del Programa Universitari d'Estudis sobre Àsia i Àfrica i acadèmic de la Facultat de Ciències Polítiques i Socials, cal revisar la història de la conformació de l'Estat etiòp per comprendre les causes d'aquest conflicte.

Creix la xifra d'abandonament del animals al carrer al Vallès Oriental

El maltractament animal creix un 20% al Vallès Oriental des de la pandèmia

Sua Henderson, Clàudia López i Maria Trinidad

El maltractament animal és un comportament que exerceix el tutor o la tutora cap a la seva mascota, que pot causar patiment, estrès o fins i tot pot portar-lo a la mort.

El maltractament animal és el mètode que causa mal als animals, el sofriment per simple crueltat i el sofriment per altres raons. Hi ha dos tipus de maltractar un animal, directe o indirecte. El directe són els maltractaments intencionals com la tortura o fins i tot l'assassinat maliciós de l'animal. El indirecte és per la negligència de les cures bàsiques, provisió d'aliments, de refugi i d'una atenció veterinària adequada. Hi ha diversos tipus de maltractament animal

Què és el delicte de maltractament animal?

El delicte de maltractament animal tipificat al Codi Penal castiga una sèrie de conductes en què es causen lesions a un animal, se li produeix la mort, se l'abandona en certes circumstàncies o se'l maltracta greument. Es castiga al Codi Penal amb penes de pressió de 3 a 18 mesos, o multes i en tot cas també s'imposarà la pena d'inhabilitació especial d'1 a 3 anys per a l'exercici de la professió o comerç que tingui relació amb els animals. El bé jurídic protegit és la vida i la salut dels animals, és a dir, la seva integritat física i psíquica.

Característiques del delicte de maltractament animal

Depenent de la modalitat de maltractament animal exercida, es pot tractar d'un delicte de resultat lesiu (si se li causen lesions o la mort) o un delicte de mera activitat (quan se l'abandona o se'l maltracta de manera greu, perquè, com veurem més endavant, en aquests casos la conducta típica no exigeix un resultat concret).

Com he d'actuar davant un cas de maltractament animal?

la nova legislació es convertirà en una de les més avançades d'Europa en la defensa i protecció dels animals, només al nivell de països com Alemanya o Anglaterra.

Si veus algun acte de maltractament animal en directe, has de telefonar a les autoritats competents (SEPRONA, Agents Rurals, Mossos d'esquadra, agents de la Guàrdia Urbana o a la Policia local).

Paral·lelament, es podem reunir proves com ara fotografies de la situació de l'animal o vídeos del maltractament. També és important que es prengui nota del número d'actuació de l'acta que realitzin els agents, que et servirà per poder fer un seguiment del cas i evitar que el maltractament quedi impune.